

Uradni list Republike Slovenije

Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 4 Ljubljana, petek 19. 1. 2018

ISSN 1318-0576 Leto XXVIII

MINISTRSTVA

109. Pravilnik o vsebini in poteku sekundariata

Na podlagi šestega odstavka 14. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17 in 64/17 – ZZDej-K) izdaja ministrica za zdravje

PRAVILNIK o vsebini in poteku sekundariata

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(1) Ta pravilnik določa vsebino in potek sekundariata, program pripravništva in strokovni izpit za poklic zdravnik.

(2) Za opravljanje strokovnega izpita iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja pravilnik, ki ureja pripravništvo in strokovne izpite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti.

2. člen

Oseba iz prvega odstavka 14. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17 in 64/17 – ZZDej-K) se zaposli kot zdravnik sekundarij na podlagi odločbe, ki jo izda Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica).

3. člen

Zdravnik sekundarij, ki pridobi pravico do opravljanja specializacije, ne more prenehati z opravljanjem sekundariata prej kot v 30 dneh od izdaje odločbe o odobritvi specializacije. Zdravnik sekundarij lahko preneha opravljati sekundariat tudi pred iztekom navedenega roka, če s tem soglašata delodajalec in zbornica.

4. člen

(1) Zdravnik sekundarij med opravljanjem sekundariata dela polni delovni čas. Zdravnik sekundarij se pod nadzorom mentorja vključuje v delo v izmenah in dežurno službo.

(2) Materinski, očetovski in starševski dopust ter druge daljše odsotnosti (npr. odsotnost zaradi bolezni, ki je daljša od 20 zaporednih delovnih dni), razen letnega dopusta, se ne všttevajo v sekundariat.

(3) V primerih odsotnosti iz prejšnjega odstavka se sekundariat lahko ustrezno podaljša. O dolžini podaljšanja in izvedbi sekundariata odloča zbornica.

II. VSEBINA SEKUNDARIATA

5. člen

(1) Sekundariat, ki traja eno leto, opravlja zdravnik sekundarij v dveh ločenih delih:

– pripravništvo – šest mesecev programa pripravništva za poklic zdravnik,
– izbirni del – šest mesecev kroženja na različnih specialističnih področjih.

(2) Program pripravništva za poklic zdravnik je Priloga 1 tega pravilnika. V času opravljanja pripravništva mora zdravnik sekundarij pridobiti znanja, ki so navedena v Prilogi 2 tega pravilnika, ter opraviti zadostno število nujnih zdravniških ukrepov in pridobiti druga znanja, ki so navedena v Prilogi 3 tega pravilnika.

(3) Po opravljenem pripravništvu zdravnik sekundarij lahko nadaljuje z izbirnim delom sekundariata, ki traja največ šest mesecev.

6. člen

(1) Pripravništvo se v skladu z zakonom, ki ureja zdravniško službo, zaključi s strokovnim izpitom, ki je sestavljen iz pisnega in ustnega dela. Pri predmetu urgentna medicina se opravi tudi praktični preizkus znanja.

(2) Pisni izpit pri predmetu urgentna medicina poteka v obliki pisanja odgovorov na vprašanja, ki so lahko različno strukturirana. Ustni izpit pri predmetu urgentna medicina poteka v obliki treh objektivno strukturiranih kliničnih izpitov, od katerih predstavlja prvi oskrbo kritično obolelega odraslega, drugi oskrbo kritično obolelega otroka in tretji obravnavo pacienta ali poškodovanca z drugih medicinskih področij. Praktični preizkus znanja se izvaja v prostorih in z opremo, ki izpolnjujejo sodobne standarde kakovosti.

(3) Preverjanje znanja iz urgentne medicine se opravlja pred komisijo, sestavljeno iz zdravnikov specialistov, ki jo imenuje ministrstvo v skladu s pravilnikom, ki ureja pripravništvo in strokovne izpite zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev na področju zdravstvene dejavnosti.

7. člen

(1) Zdravnik sekundarij lahko izbirni del sekundariata opravlja na kateremkoli specialističnem področju po svoji izbiri, če so pri pooblaščenem izvajalcu, ki si ga je izbral, prosta mesta za usposabljanje zdravnikov.

(2) Izbirni del sekundariata poteka v obliki kroženj, ki trajajo najmanj dva meseca.

8. člen

Zdravniku sekundariju se lahko izbirni del sekundariata delno ali v celoti všteva v program specializacije, če ustreza programu specializacije. Odločitev o tem sprejme zbornica na predlog specializantovega glavnega mentorja.

9. člen

(1) Med opravljanjem sekundariata zdravnik sekundarij opravlja dela, za katera se usposablja, pri čemer mora biti zagotovljen nadzor neposrednega mentorja.

(2) Zdravnik sekundarij, ki je opravil strokovni izpit, lahko samostojno opravlja vse dejavnosti, ki so navedene v programu pripravništva za poklic zdravnik, ter v obsegu teh dejavnosti predpisuje zdravila in medicinske pripomočke.

III. PRIJAVA IN RAZPOREJANJE ZDRAVNIKOV SEKUNDARIJEV

10. člen

(1) Zdravnik sekundarij se za opravljanje sekundariata v okviru pripravništva ali izbirnega dela sekundariata prijavi po lastni želji. Ob prijavi kandidat predloži predlog celotnega poteka sekundariata.

(2) Za opravljanje izbirnega dela sekundariata se mora kandidat prijaviti pri zbornici najpozneje dva meseca pred predvidenim začetkom dela.

11. člen

(1) Zbornica o uskladitvi prijav z razpoložljivimi mesti obvesti kandidata najpozneje 14 dni pred nastopom dela.

(2) Zdravnik sekundarij se zaposli za čas posameznega kroženja pri pooblaščenem izvajalcu, ki ga določi zbornica.

IV. IZVAJANJE SEKUNDARIATA IN MENTORSTVO

12. člen

Potek sekundariata se vodi v Listu zdravnika sekundarija, ki ga sprejme zbornica in je objavljen na spletni strani zbornice.

13. člen

(1) Sekundariat se opravlja pod vodstvom nadzornega in neposrednega mentorja. Mentor je za svoje mentorsko delo osebno odgovoren.

(2) Nadzorni mentor je lahko specialist z najmanj tremi leti praktičnih izkušenj po opravljenem specialističnem izpitu. Neposredni mentor je specialist določene stroke.

(3) Nadzorni mentor je lahko mentor največ trem zdravnikom sekundarijem hkrati, neposredni mentor pa največ enemu. Nadzornega mentorja oceni vsak zdravnik sekundarij, kateremu je bil mentor.

14. člen

(1) Nadzorne mentorje imenuje zbornica.

(2) Neposredne mentorje zdravniku sekundariju določi organizacijska enota pooblaščenega izvajalca, kjer se zdravnik sekundarij usposablja, in o tem vodi evidenco. Neposrednega mentorja se določi s pisnim sklepom ob začetku kroženja na posameznem oddelku.

(3) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje ime in priimek zdravnika sekundarija, ime in priimek neposrednega mentorja in časovno obdobje, za katero je bil neposredni mentor določen posameznemu zdravniku sekundariju.

15. člen

(1) Nadzorni mentor skrbi, da se sekundariat opravlja skladno s programom pripravništva za poklic zdravnik in skladno z vsebino izbranih področij kroženja izbirnega dela sekundariata, nadzira usposabljanje zdravnika sekundarija in je odgovoren za njegovo usposobljenost. V ta namen sodeluje z neposrednimi mentorji ter spremlja in nadzira njihovo delo.

(2) Nadzorni mentor ob koncu usposabljanja na posameznem strokovnem področju potrdi List zdravnika sekundarija in ga pošlje zbornici.

16. člen

Neposredni mentor z navodili, praktičnim delom in z nasveti usposablja zdravnika sekundarija za samostojno delo, s tem, da:

- mu dodeljuje opravila in naloge, ki jih mora praktično obvladati, in ga pri tem neposredno nadzira,
- obravnava posamezna načela, ki naj jih obvlada pri samostojnem delu,
- skrbi, da se ne usmerja samo v ozko specialistično dejavnost,
- ga usmerja k poglobljanju teoretičnih znanj.

17. člen

(1) Zbornica lahko razreši nadzornega mentorja, če:

- ne opravlja svojih nalog v skladu s tem pravilnikom (na predlog zdravnika sekundarija ali pooblaščenega izvajalca, pri katerem je mentor zaposlen, ali po uradni dolžnosti in po predhodnem mnenju koordinatorja za sekundariat),
- to mentor sam zahteva ali
- ga zdravniki sekundariji, ki jim je mentor, ocenijo negativno.

(2) Zbornica pred razrešitvijo seznanj nadzornega mentorja z razlogi za njegovo razrešitev. V primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka zbornica pred odločitvijo pridobi mnenje koordinatorja za sekundariat iz 18. člena tega pravilnika.

(3) Zdravniku sekundariju, katerega mentor je bil razrešen, zbornica imenuje novega nadzornega mentorja.

18. člen

(1) Zbornica imenuje koordinatorja za sekundariat, ki:

- sodeluje pri organiziranju skupinskih oblik izobraževanja zdravnikov sekundarijev,
- spremlja kazalnike kakovosti izobraževanja zdravnikov sekundarijev,
- enkrat letno poda poročilo na sestanku sveta za izobraževanje zdravnikov pri zbornici,
- sodeluje pri reševanju pritožb v zvezi z izvajanjem sekundariata,
- po posvetu s Sekcijo za urgentno medicino pri Slovenskem zdravniškem društvu predlaga spremembe programa pripravništva za poklic zdravnik.

(2) Za koordinatorja za sekundariat je lahko imenovan zdravnik, ki ima najmanj pet let izkušenj kot nadzorni mentor in je priznan strokovnjak na svojem področju.

(3) Mandat koordinatorja za sekundariat traja pet let, z možnostjo ponovnega imenovanja, če so kazalniki kakovosti znotraj izvajanja sekundariata ustrezni.

19. člen

(1) Zbornica razreši koordinatorja za sekundariat, če:

- ne opravlja nalog v skladu s prejšnjim členom,
  - ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjega člena,
  - ne sodeluje aktivno s strokovno službo zbornice,
  - to sam zahteva.
- (2) Zbornica pred razrešitvijo koordinatorja za sekundariat seznanj z razlogi za njegovo razrešitev.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

20. člen

Pravilništvo zdravnik sekundarij opravlja pri pooblaščenih izvajalcih, ki so bili do uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 40/17) pooblaščeni za izvajanje pripravništva zdravnikov.

21. člen

(1) Zdravniki, ki jim je bilo odobreno opravljanje pripravništva pred uveljavitvijo tega pravilnika, opravljajo pripravništvo in strokovni izpit po predpisih, ki so veljali do dneva uveljavitve tega pravilnika.

(2) Zdravniki iz prejšnjega odstavka se lahko po opravljenem strokovnem izpitu vključijo v izbirni del sekundariata na podlagi vloge, ki jo naslovijo na zbornico.

(3) Če je bila zdravniku že odobrena specializacija, se v izbirni del sekundariata ne more vključiti.

22. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-121/2017
Ljubljana, dne 15. januarja 2018
EVA 2017-2711-0075

Milojka Kolar Celarc l.r.
Ministrica
za zdravje

PRILOGA 1**PROGRAM
pripravnštva za poklic zdravnik**

Pripravnštvo za poklic zdravnik obsega pridobivanje znanj in veščin s področja urgentne medicine, to je nujnih zdravniških ukrepov, in pripravo na strokovni izpit.

Program pripravnštva za poklic zdravnik obsega kroženje na področjih iz Tabele 1 tega programa.

Poleg vsebin iz prejšnjega odstavka program pripravnštva za poklic zdravnik obsega tudi:

- enotedenski seminar s področja javnega zdravja in področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu,
- enotedenski samostojni študij zakonodaje in drugih predpisov s področja zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja ter zdravstvene dejavnosti v pripravi na strokovni izpit.

Seminar s področja javnega zdravja vodi in organizira Nacionalni inštitut za javno zdravje, ki določi vsebino in način izvedbe tega programa. Seminar s področja osnov kakovosti in varnosti v zdravstvu vodi in organizira ministrstvo ter določi vsebino in način izvedbe tega programa.

Znanja in veščine zdravnik pridobiva v času prvih šestih mesecev opravljanja sekundariata. V tem času mora v dogovoru z mentorjem sodelovati najmanj v petih dežurstvih.

Ta program je treba revidirati vsaka tri leta.

TABELA 1

Področje kroženja	Delovišče (ambulanta, oddelek, enota)	Čas kroženja
Anesteziologija	Operacijske dvorane	2 tedna
Interna medicina	Urgentni center – enota za bolezni	5 tednov
Kirurgija	Urgentni center – enota za poškodbe	4 tedni
Splošna nujna medicinska pomoč	Urgentni center – enota za hitre preglede	4 tedni
	Urgentni center – mobilna enota reanimobil	1 teden
Pedriatrija	Urgentna pediatrična ambulanta	3 tedni
Ginekologija s porodništvom	Urgentna ginekološka ambulanta	2 dneva
	Porodne sobe (od tega vsaj 1 dan na simulatorju poroda)	3 dni
Nevrologija in psihiatrija	Urgentna nevrološka ambulanta	4 dni
	Seminar iz nujnih stanj v psihiatriji	1 dan
Otorinolaringologija in oftalmologija	Urgentna ORL-ambulanta	3 dni
	Urgentna očesna ambulanta	2 dneva

PRILOGA 2

SEZNAM ZNANJ IN VEŠČIN

Seznam znanj in veščin obsega znanja in veščine, ki jih zdravnik sekundarij osvoji in nadgradi med opravljanjem obveznega dela sekundariata, potrdi pa jih z opravljenim strokovnim izpitom za poklic zdravnik in je zanje tudi samostojno kompetenten.

Seznam znanj in veščin obsega naslednja področja:

1. temeljna znanja za obravnavo nenadno oziroma kritično obolelih ali poškodovanih,
2. pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj,
3. izbrana nujna stanja pri odraslih,
4. izbrana nujna stanja pri otrocih,
5. izbrane poškodbe,
6. izbrana nujna stanja z drugih medicinskih področij,
7. izbrana zdravila,
8. praktične veščine in posegi,
9. medikolegalno področje in zakonodaja s področja zdravstva.

1. Temeljna znanja za obravnavo nenadno oziroma kritično obolelih ali poškodovanih

Temeljna znanja obsegajo:

- izbrana predklinična in klinična znanja ter »mehke« veščine,
- načela obravnave urgentnih bolnikov,
- klinično razmišljanje in odločanje.

Zdravnik sekundarij pozna in razume predklinična in klinična znanja ter veščine iz 1. do 9. točke s Seznama znanj in veščin. Poleg tega zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja »mehke« veščine, zlasti pa načela profesionalizma, komunikacije, sodelovanja in medosebnih odnosov. Ta znanja zdravnik sekundarij pridobi na dodiplomskem izobraževanju in jih med obveznim programom pripravništva za poklic zdravnik še poglobi in utrdi.

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela obravnave urgentnih bolnikov ter obvlada generični pristop in začetno oskrbo nenadno oziroma kritično obolelega ali poškodovanega odraslega ali otroka, zlasti pa:

- pozna, razume in obvlada primarni pregled po načelih ABCDE (ocena, nujni ukrepi in vzdrževanje ukrepov na posamezni točki),
- zna časovno učinkovito pridobiti usmerjeno anamnezo in izvesti klinični pregled,
- pozna in razume načela triaže (namen triaže, sistemi za triažo, osnove ravnanja v množičnih nesrečah).

Zdravnik sekundarij pozna, razume in uporablja načela kliničnega razmišljanja in odločanja. Zna izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz glede na verjetnost, pozna in razume povezave med kliničnimi najdbami in verjetnimi diagnozami, pozna, razume in uporablja načela predtestne in posttestne verjetnosti, zna racionalno načrtovati začetne diagnostične preiskave in zna pripraviti začetni načrt zdravljenja.

2. Pristop in začetna obravnava izbranih simptomov in stanj

Zdravnik sekundarij pozna, razume in obvlada pristop ter začetno obravnavo stanj iz drugega odstavka te točke, zlasti pa za posamezno stanje zna:

1. hitro izluščiti glavno težavo,
2. pridobiti relevantne anamnestične in druge podatke,
3. izvesti primarni pregled in usmerjen klinični pregled,
4. izvesti nujne ukrepe, ki jih posamezno stanje zahteva,
5. izoblikovati nabor diferencialnih diagnoz,
6. zastaviti racionalni diagnostični načrt,
7. začeti z ustreznim nujnim zdravljenjem,
8. se posvetovati z ustreznim specialistom oziroma sprejeti odločitev o nadaljnjem poteku.

Stanja odraslih in otrok, h katerim zna zdravnik sekundarij samostojno pristopiti, so:

1. srčni zastoj in periarrestne motnje ritma,
2. zapora in oskrba dihalne poti, vključno s tujki v dihalih,
3. anafilaksija,
4. motnja zavesti in nezavest,
5. konvulzije,
6. glavobol,
7. oslabelost,
8. vrtoglavica,
9. bolečina v žrelu,
10. sinkopa,
11. bolečina v prsih,
12. dispneja,
13. kašelj,
14. bolečina v trebuhu,
15. driska in zaprtje,
16. bolečina v križu,
17. otečena noga.

3. Izbrana nujna stanja pri odraslih

Zdravnik sekundarij obvlada bolezenska stanja pri odraslih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih so:

1. srčno-žilni sistem
  - akutni koronarni sindrom,
  - akutno srčno popuščanje,

- disritmije,
- peri- in miokarditis, tamponada osrčnika in kardiomiopatije,
- pljučna embolija in globoka venska tromboza,
- disekcija prsne aorte in anevrizma trebušne aorte,
- akutna okluzija arterije;

2. dihala

- anafilaksija,
- akutno poslabšanje astme,
- akutno poslabšanje kronične obstruktivne pljučne bolezni,
- pljučnica,
- druge okužbe dihal (akutni bronhitis, gripa),
- spontani pnevmotoraks,
- plevralni izliv;

3. prebavila

- krvavitev iz prebavil (hematemeza, hemohezija, melena),
- peptična ulkusna bolezen, gastroezofagealna refluksna bolezen in gastritis,
- hepatitisi,
- holecistolitiza, holecistitis in holangitis,
- akutni pankreatitis,
- razpok votlega organa,
- ileus in obstrukcija tankega črevesja,
- akutni apendicitis,
- divertikulitis,
- spontani razpok vranice,
- akutna mezenterična ishemija;

4. sečila in spolovila

- torzija moda oziroma jajčnika, epididimitis oziroma orhitis,
- renalna kolika, nefrolitiza in ureterolitiza,
- okužbe sečil (cistitis, pielonefritis),
- hematurija,
- akutno poslabšanje ledvične funkcije,
- retencija urina;

5. motnje presnove, elektrolitov in acido-baznega ravnotežja

- motnje v uravnavanju krvnega sladkorja,
- akutne motnje v delovanju ščitnice in nadledvičnih žlez,
- motnje Na⁺, K⁺, Ca⁺⁺, Mg⁺⁺ ionov,
- motnje acido-baznega ravnotežja,

6. živčevje

- sindrom možganske kapi,
- spontane znotrajlobanjske krvavitve (epiduralni in subduralni hematomi, subarahnoidalna in intracerebralna krvavitev),
- meningitis, encefalitis oziroma meningoencefalitis,
- epileptični napad,
- primarni glavoboli (tenzijski in migrenski glavobol, glavobol v rafalih);

7. infektologija

- sepsa,
- vročina neznanega izvora pri odraslem,
- okužbe kože in podkožja.

4. Izbrana nujna stanja pri otrocih

Zdravnik sekundarij zna prepoznati kritično ogroženega otroka in obvlada bolezenska stanja pri otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri otrocih:

1. otrok v dihalni stiski (krup/ak. laringotraheitis, epiglotitis, astma, bronhiolitis, pljučnica) ter okužbe, ki lahko vodijo v zaporo dihalne poti,
2. otrok z motnjo srčnega ritma,
3. otrok z bolečino v trebuhu,
4. akutna driska in dehidracija pri otroku,
5. otrok z motnjo zavesti (meningitis, encefalitis, metabolna koma, konvulzije, vročinski krči),
6. otrok z vročino in kožnimi spremembami (meningokokcemija, sindrom toksičnega šoka, Kawasakijska bolezen, ošpice, rdečke, peta in šesta otroška bolezen, škrlatinka),
7. najpogostejša stanja pri otrocih s prirojenimi oziroma pridobljenimi motnjami v zgodnjem otroštvu (prirojene srčne napake, bronhopulmonalna displazija, sindrom kratkega črevesja).

5. Izbrane poškodbe

Zdravnik sekundarij zna pristopiti k poškodovancu na terenu oziroma v urgentnem centru (bolnišnici) ter obvlada poškodbe in poškodbeno stanja pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo poškodbenega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano poškodbo in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrane poškodbe:

1. poškodbe posameznih organskih sistemov
  - poškodbe glave in možganov,
  - poškodbe obraza in vratu,
  - poškodbe prsnega koša,
  - poškodbe trebuha, medenice in spolovil;
2. kostno-mišične poškodbe
  - poškodbe ramena in nadlakti,
  - poškodbe komolca in podlakti,

- poškodbe zapestja in prstov,
  - poškodbe hrbtenice,
  - poškodbe medenice, kolka in stegnenice,
  - poškodbe kolena in goleni,
  - poškodbe gležnja in stopala;
3. poškodbe zaradi vplivov okolja
- opekline,
  - podhladitve,
  - električne in kemične poškodbe.

6. Izbrana nujna stanja z drugih medicinskih področij

Zdravnik sekundarij obvlada bolezenska stanja pri odraslih in otrocih iz drugega odstavka te točke, zlasti pa:

- pozna definicijo,
- razume etiopatogenezo oziroma patofiziologijo bolezenskega procesa,
- pozna tipično klinično sliko,
- zna navesti in uporabiti osnovne diagnostične preiskave za dano bolezen in jih tudi zna interpretirati,
- zna začeti z neodložljivim in nujnim zdravljenjem.

Izbrana bolezenska stanja pri odraslih in otrocih:

1. ginekologija in porodništvo
  - ruptura ektopične nosečnosti,
  - ruptura ciste jajčnika,
  - torzija jajčnika,
  - tuboovarijski absces in medenična vnetna bolezen,
  - zapleti nosečnosti (pre-, eklampsija, HELLP, ruptura maternice, abrupcija placente),
  - osnove poroda in začetna oskrba novorojenca z oživljanjem;
2. otorinolaringologija
  - krvavitev iz nosu,
  - vnetja ušesa,
  - akutni rinosinuzitis,
  - faringitis in faringealni abscesi;
3. oftalmologija
  - tujki v očesu,
  - vnetja oči (konjunktivitisi in druga vnetja),
  - akutni glavkomiški napad,
  - akutna slepota;
4. bolezni gibal
  - septični artritis,
  - sindrom kavde ekvine,
  - discitis, osteitis in osteomielitis;
5. toksikologija
  - varni pristop k zastrupljenju in toksindromi,

– zastrupitev z alkoholom, opiat, benzodiazepini, antipsihotiki, stimulansi, antiglikemiki, s kardiogenimi zdravili (digoksin, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov), ogljikovim dioksidom in monoksidom, cianidom.

7. Izbrana zdravila

Zdravnik sekundarij pozna zdravilne učinkovine iz drugega odstavka te točke, zlasti pa razume farmakodinamiko in farmakokinetiko učinkovine, indikacije za uporabo ter odmerke po posameznih indikacijah za odrasle in otroke, kontraindikacije, pomembne neželene učinke in součinkovanje z drugimi snovmi ter zna zdravilo pripraviti za uporabo in ga tudi pravilno aplicirati.

Zdravila, s katerimi zdravnik sekundarij kompetentno ravna, so:

1. zdravila za oživljanje (adrenalin, amjodaron, atropin, adenzin, magnezij, bikarbonat, kalcij),
2. zdravila za srce in ožilje (nitroglicerol, aspirin, furosemid, beta blokatorji, zaviralci kalcijevih kanalčkov, digoksin),
3. zdravila za dihala (salbutamol ter fenoterol in ipratropijev bromid, aminofilin),
4. antihistaminiki in kortikosteroidi (deksametazon, metilprednizolon in hidrokortizon),
5. zdravila z učinkom na prebavila (antiemetiki; zaviralci protonske črpalke),
6. analgetiki (paracetamol, NSAR, metamizol, morfij, piritramid, fentanil) in konceptualne osnove analgezije,
7. anestetiki in sedativi (benzodiazepini, etomidat, propofol, tiopental, ketamin),
8. mišični relaksanti (sukcinitilholin, rokuronij),
9. antidoti (nalokson, flumazenil),
10. tekočine za infundiranje (kristaloidi, koloidi, raztopine glukoze) in
11. pogosto uporabljeni antibiotiki.

PRILOGA 3**SEZNAM IN ZAHTEVANO ŠTEVILO OPRAVLJENIH NUJNIH ZDRAVNIŠKIH UKREPOV IN DRUGIH ZNANJ****1. Seznam praktičnih vsebin in posegov**

Zdravnik sekundarij mora med opravljanjem programa pripravništva za poklic zdravnik uspešno opraviti in izvesti praktične veščine oziroma posege iz Tabele 1 te priloge. Za te veščine oziroma posege je nato zdravnik sekundarij po opravljenem strokovnem izpitu samostojno kompetenten.

TABELA 1

Veščina oziroma poseg	Minimalno število
1. primarni pregled po načelih ABCDE	10x
2. temeljni in dodatni postopki oživljanja (lahko na modelu, vsaj 1x otrok)	5x
3. oskrba dihalne poti in podpora dihanju <ul style="list-style-type: none"> – trojni oziroma prilagojeni trojni manever – vstavitev supraglotičnih pripomočkov (iGel) – uporaba zdravil za analgezijo, sedacijo in mišično relaksacijo – uporaba sistemov za dovajanje kisika (binazalni nosni kateter, obrazne maske) – predihavanje z obrazno masko in dihalnim balonom – kirurška vzpostavitev proste dihalne poti (lahko opisno) – igelna torakocenteza (lahko opisno) 	10x 15x 10x 10x 15x 1x 1x
4. vzpostavitev znotrajžilnega dostopa <ul style="list-style-type: none"> – periferni žilni dostop – intraosalni dostop (lahko na modelu) – priprava in aplikacija sistema za infundiranje – odvzem krvi za laboratorijsko analizo – odvzem krvi za plinsko analizo arterijske krvi – obposteljno merjenje krvnega sladkorja 	30x 2x 5x 5x 5x 5x
5. snemanje EKG z 12 odvodi	10x
6. postopki defibrilacije, sinhronizirane elektrokonverzije in transkutanega srčnega spodbujanja (lahko na modelu, vsako vsaj 1x)	5x
7. mali kirurški posegi <ul style="list-style-type: none"> – uporaba lokalne oziroma regionalne anestezije – kirurška oskrba rane in prevezi – kirurška oskrba kožnih abscesov, ateromov, paronihij in vraščenih nohtov (vsako vsaj 1x) 	10x 10x 5x
8. poškodbe <ul style="list-style-type: none"> – pristop k poškodovancu na terenu (lahko opisno) – pristop k poškodovancu v urgentnem centru – zaustavljanje arterijske krvavitve – imobilizacija udov oziroma hrbtenice 	1x 5x 5x 10x

9. sodelovanje pri porodu	3x
10. sodelovanje pri oskrbi novorojenca	3x
11. kateterizacija sečnega mehurja pri moškem	3x
12. kateterizacija sečnega mehurja pri ženski	3x
13. odstranjevanje tujka iz očesa	3x
14. zaustavljanje krvavitve iz nosu	3x
15. interpretacija izvida rentgenograma prsnih organov	5x
16. interpretacija izvida rentgenograma trebuha	5x
17. obstojni ultrazvočni pregled po protokolu RUSH (lahko opisno)	5x

2. Medikolegalno področje in zakonodaja s področja zdravstva

Zdravnik sekundarij pozna temeljno zakonodajo, ki ureja področje zdravstva v Republiki Sloveniji, in pozna osnove državne ureditve Republike Slovenije.

Vsebino podrobneje opredeli ministrstvo, pristojno za zdravje.

3. Literatura

Temeljno literaturo programa pripravništva za poklic zdravnik predstavljajo veljavne smernice za oživljanje Evropskega reanimacijskega sveta in Kompendij pripravništva za poklic zdravnik.

Kompendij iz prejšnjega odstavka izda zbornica do 1. februarja 2018.
